

Pozitivni plodovi iskrenog prijateljstva (Meka)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

20. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 26. novembar 2021.

Hvala Allahu Koji je, Svojom moći, visoko digao nebeski svod i usavršio ga, i Koji je, Svojom mudrošću, prostro Zemlju i učinio je ravnom, iz nje je vodu i pašnjake izveo, i planine nepomičnim učinio. Hvalim Ga, i zahvaljujem Mu zahvalnošću kojom se povećavaju blagodati, i koje niko ne može, i kada bi ih brojao, izbrojati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, uzvišen je On Stvoritelj i jedini Bog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je uspostavio temelje vjere i podigao njenu građevinu, i rastjerao tmine idolatrije, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, najčasnije i najbogobožnije pripadnike ummeta, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i čuvajte se nade u dug život, jer ona uzrokuje tvrdoću srca, i čuvajte se očaja jer on uzrokuje gubitak nade u Allahovu milost. Kada se čovjek ponizno obrati Allahu, i njegova molba ne bude odmah uslišana, neka zna da je blagodat razgovora i poniznosti pred Allahom, koji su mu darovani, bolja za njega od uslišenja molbe, i da su njegova predanost i iskazivanje potrebe za Allahom bolji za njega od ispunjenja želje. Kada Allah čovjeku otvori vrata zadovoljstva onim što mu je dao, dat će mu mnogstruko više od onoga što je propustio i čemu se nadao. “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’” (Ez-Zumer, 53)

O ljudi, sve prisutniji materijalistički pogled na život uništio je i oslabio emotivne veze među ljudima, koji su postali poput strojeva koji rade za materijalističke interese i na “interesni pogon”. Materijalizam je postavio interes i korist kao glavne kriterije veza i prijateljstva, i vidiš ljude kako govore: “Nema trajnog prijateljstva niti trajnog

neprijateljstva, trajan je jedino interes.” Ovakav stav, Allah vas čuvao, predstavlja rušenje jednog od temelja ahlaka (lijepog ponašanja, ćudoređa) i kidanje svih bratskih i međuljudskih veza među ljudima. Unutar materijalističkog koncepta društvene veze su oslabljene, kao što su oslabljene i vjerske, porodične i domovinske veze, a jedina veza koja se priznaje su interesi i dobit. Međuljudske veze dobile su nove nazive: kolega na poslu, član udruženja, partner u organizaciji, dioničar u firmi, i postale su krute i materijalističke, a to, Allah vas čuvao, snažno utječe na gubitak duhovnih vrijednosti, duševnog mira i emotivne interakcije.

O vjernici, u ljudskoj prirodi, koju je Allah usadio u čovjeka, je da sebi traži prijatelja uz kojeg će se lijepo i ugodno osjećati. Prijateljstvo ima plemenito značenje u dušama plemenitih ljudi, a u govoru mudraca najljepši opis. Ono je adresa čovjekovog ponašanja i mjerilo njegovog karaktera. Rečeno je: “Ako želiš upoznati čovjekove ambicije, intelektualni potencijal, dalekovidnost i širinu njegovog razmišljanja, pogledaj s kim se druži i ko mu je prijatelj.” Prijateljstvo je uzvišen stepen i donosi mnogobrojne koristi. Objedinilo je u sebi pamet, vjeru, dobrotu, plemenitost i lijepo ponašanje.

Prijateljstvo je zanos u srcu, užitak u duši, samožrtvovanje i pomoćnik u podnošenju životnih tegoba. Prijateljstvo je darežljivost i davanje, praštanje pogreški, najjača veza koja opstoji na temelju srodnosti duša i garant je stabilnosti pojedinca i zajednice. Prijateljstvo je most ljubavi među srcima i miomiris koji se širi posvuda i napaja srca radošću, a duše ljubavlju.

Poštovani vjernici, prijateljstvo je odlikovanje i počast. Ne prekida se zbog određene oklonosti. Temelj prijateljstva je ljubav, njegov stub je poštovanje, a čuvar i zaštitnik je lijepa namjera. Prijatelj je ortak u životu, radostima i žalostima, snazi i slabosti, lahkoći i teškoći. Rečeno je: “Istinski prijatelj je onaj ko je s tobom u tjeskobi, i tamo gdje te put vodi.” Kad je jedan mudar čovjek upitan: “Da li ti je draži prijatelj od rođaka?”, odgovorio je: “Rođak mora biti tvoj prijatelj.”

Poštovani vjernici, kod iskrenog prijatelja spojili su se iskrenost srca, jezika, stava, emocija i savjeta. Plemenit prijatelj, ako je blizu, darežljiv je, ako je daleko, zahvalan

je, ako mu se učini nepravda, oprost, ako je u tjeskobi, pronađe izlaz. Onaj ko nađe takvog prijatelja, postigao je veliki uspjeh. Iskreni prijatelji najbolja su stečevina na dunjaluku, ukras u blagostanju, opskrba u nevolji. Čine dobro i kada se to od njih ne traži, a ustežu se od zla prije nego što ih se upozori na to. Ne stide se ukora i ne strahuju od izvinjenja. Plemenit prijatelj je blag u savjetu, osjećajan u kazni, nije pokvaren i nije licemjeran.

O muslimani, ako je to tako, onda treba uložiti maksimalan napor u odabiru pravog prijatelja. Na kraju krajeva, čovjek će biti pitan za svoj izbor. Razmislite o riječima Uzvišenog: "Kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo, on me je od Kur'ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!" – a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu." (El-Furkan, 28–29) A u hadisu se kaže: "Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas pogleda koga će uzeti za prijatelja." (Ahmed i Ebu Davud) Amr ibn As, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Najbolji prijatelji kod Allaha su oni koji su najbolji prema svojim prijateljima, a najbolje komšije kod Allaha su oni koji su najbolji prema svojim komšijama." (Tirmizi) U hadisu se kaže: "Nemoj se družiti osim sa vjernicima, i neka kod tebe objeduju samo bogobožni ljudi. Čovjek je s onim ko ga voli. Kada musliman zavoli svoga brata, neka ga obavijesti o tome. One koji se budu voljeli radi Allaha, Allah će pokriti Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog."

O muslimani, i pored ovih lijepih i plemenitih osobina, koje bi trebale krasiti prijatelje i braću, i koje su drage svakom čovjeku, treba znati da je potpunost (savršenstvo) vrlo rijetka kod ljudi, da svaki plemeniti čovjek ima trenutke slabosti, i svako ko ide nekim putem, mora kad-tad posrnuti, bar malo, i zato je potrebno da među prijateljima postoji razumijevanje, oprost i prelazak preko grešaka. Onaj ko neprestano kritikuje i kudi ljude neće imati nijednog prijatelja. Ako je praštanje jedna od najvećih ljudskih vrlina, onda su tvoja braća, od kojih si osjetio ljubav, iskrenost i dobronamjernost, najpreči da im oprostiš i "zažmiriš" na njihove pogreške. Ko želi prijatelja bez mahana, ostat će bez prijatelja. Poštovani vjernici, veze mogu opstati

samo ako su zasnovane na praštanju, toleranciji, “zaboravljanju”, dobronamjernosti, čistoći duše i blagom savjetu. Neka se čovjek pripazi da ne bude od onih koji u svom srcu nose “paganski žar”, i koji od svojih prijatelja zahtijevaju da budu dobri sa onima s kojima je on dobar, a da budu neprijatelji onima koji su njemu neprijatelji. Treba biti svjestan da se ljudi razlikuju u samom poimanju položaja i pozicije drugih ljudi, onome što je pogrešno ili ispravno kod njih. Ako kod prijatelja budeš tolerisao vrućinu njegovog ljeta, hladnoću njegove zime, suhoću njegove jeseni i kratkoću njegovog proljeća, sva njegova godišnja doba bit će za tebe trajno proljeće. Poštovani vjernici! Vjernik je ogledalo svome bratu, ako vidi kod njega nešto što mu se ne dopada, nastojat će da to popravi kod njega, i pazit će na njega u tajnosti i javnosti. Imajte povjerenja prema prijateljima, budite sigurni u vašu braću, čuvajte vaša sijela od onoga što im ne priliči, nemojte slušati o svom bratu, nego slušajte od njega, a kada se razidete, čuvajte njegovu tajnu.

O muslimani, ono što se priča o promjenjivosti vremena, prevrtljivosti prijatelja i nepovjerenju prema braći, nije ispravno i tačno, jer mi ovdje govorimo o iskrenom prijateljstvu, a ne o prijateljstvu radi interesa i koristi. Osnovni kriterij u tome je da se čovjek okoristi od svog prijatelja, ali korist ne smije biti razlog prijateljstva, jer su zajednički/obostrani interesi jedno od prava prijateljstva, a nisu njegov uzrok niti motiv. Iskreni prijatelj spojio je kod sebe korist i užitek druženja. Iskreno prijateljstvo neće ući ni u jedno srce a da ga neće očistiti i u njega zasaditi ljubav i poniznost, i sputati u njemu srdžbu i bijes. Ljubav prema prijatelju, zbog njegove dobrote, dokaz je tvoje plemenitosti i dobrote, jer samo oni koji su dobri znaju šta je dobrota. U susretu i druženju sa iskrenim prijateljem osjećaš se lijepo i prijatno. Najveći slabici su oni koji ne traže sebi prijatelje, a gori od njih su samo oni koji izgube stečenog prijatelja. Uzvišeni kaže: “Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.” (El-Kehf, 28)

O muslimani! Uzvišeni Allah spomenuo je u Svojoj Knjizi dva stanja/prizora, koja najbolji način oslikavaju suštinu, važnost i potrebu iskrenog prijateljstva: prvo je kada se neki ljudi budu osvrtni na Sudnjem danu i tražili bilo koga ko im može pomoći i zaštititi ih, pa će jedan od njih reći, kao što se navodi u Kur'anu: "... pa nemamo ni zagovornika, ni prisna prijatelja" (Eš-Šuara, 100–101), a drugi se odnosi na sve okupljene na mahšeru, a u vezi s tim Uzvišeni kaže: "Tog Dana će oni koji su jedni drugima bili prijatelji postati neprijatelji, samo to neće biti oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili" (Ez-Zuhruf, 67). To je prijateljstvo koje je utemeljeno na bogobožnosti, ono je trajno i proteže se i nakon smrti, i nikada se neće prekinuti.

Poštovani vjernici, distanciranje od ljudi uzrokuje neprijateljstvo, a loši prijatelji štetniji su po čovjeka od mržnje neprijatelja. Lažljiva osoba ne može biti iskren brat i prijatelj. U hadisu koji se prenosi od Ebu Musaa el-Ešarija, radijallahu anhu, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Primjer dobrog i lošeg sagovornika (prijatelja) je kao primjer prodavača mirisa i kovača. Prodavač mirisa će ti ili pokloniti miris, ili ćeš od njega kupiti miris ili ćeš osjetiti lijep miris od njega, a kovač će ili spržiti tvoju odjeću ili ćeš od njega osjetiti neugodan miris." U komentaru ovog hadisa Nevevi je rekao: "Ovaj hadis govori o vrijednosti druženja sa dobrim ljudima, dobrotvorima, dobročiniteljima, plemenitim, pobožnim, učenim i učtivim ljudima, i zabrani druženja sa zlim ljudima, novotarima, i onima koji ogovaraju druge ljude, pokvarenjacima i besposličarima, i svima onima koji rade pokuđena djela." Džafer es-Sadik, Allah mu se smilovao, rekao je: "Nemoj se družiti sa lažljivcem, pa da te obmane, niti sa glupim čovjekom koji ti želi učiniti dobro pa ti naštetiti, niti sa škrticom jer će ti on uskratiti ono što ti je najpotrebnije, niti sa kukavicom jer će te on predati neprijatelju i pobjeći kada zagusti, niti sa grešnikom jer će te on prodati za zalogaj ili manje od toga." Neko je upitao: "A šta je manje od toga?" "Pohlepa za tim zalogajem, koji na kraju neće dobiti."

Bojte se Allaha i znajte da loši prijatelji navode na loše i zlo, i vode čovjeka putem propasti. Ništa ne navodi na put zla i pokvarenjaštva kao što su loši prijatelji, a čovjek nema nikakvu potrebu za prijateljstvom koje na njega navlači neprijateljstvo.

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg plemenitog vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, Allahovog poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

